

ИЛЯ ИЛФ, ЕВГЕНИЙ ПЕТРОВ

БАБА ЯГА

Превод от руски: Ася Григорова, 2001

chitanka.info

Много е трудно да се покори сърцето на една жена. А какво ли не си готов да направиш в името на такава цел! Държиш ѝ ръката, говориш ѝ с дълбок глас, гледаш я като омаян.

И пак нищо не помага. Не те обичат, не ти вярват, и това е! Налага се да започнеш всичко отначало. Честна дума, това е каторжен труд под звездите и под луната.

От Москва в Одеса пристигна един млад доктор.

Когато за първи път в живота се оказа с две свободни седмици, той изведнъж забеляза, че светът е красив и че населението му е също красиво, особено женската му половина. И почувства, че ако сега не вземе решителни мерки, никога вече няма да бъде щастлив и ще умре като вмирисан стар ерген в стая, където под леглото му ще се търкалят стари чорапи и бутилки.

Няколко дни по-късно младият медик се разхождаше с едно момиче по силно пресечена местност край морето.

С всички сили се стараеше да ѝ се хареса. То се знае, говореше с дълбок и страстен глас и, разбира се, дрънкаше какви ли не глупости, дори лъжеше, че е челюскинец и че Ото Юлиевич Шмит му е приятел. Предложи ръката си, стая в Москва и сърцето си, отделна кухня и парно отопление. Момичето помисли, помисли и се съгласи.

Тук ще пропуснем осем страници художествено описание на пътуването с любимото същество в третокласния вагон. (Прилагаме само афоризма: по-добре в трета класа с любимия, отколкото в международен влак сам.)

А в Москва купиха клонка люляк и отидоха в гражданското да се разпишат за собственото си щастие.

Всеки знае какво е в гражданското. Не е много чисто. Не е много светло. Не може да се каже, че е и много весело, понеже браковете, смъртите и ражданията се регистрират в една и съща стая. Когато докторът със своята докторша, цъфнали в усмивка, влязоха в нея, видяха първо предупредителния плакат на стената:

ЧРЕЗ ЦЕЛУВКИТЕ СЕ ПРЕДАВАТ ИНФЕКЦИИ!

До него висяха адресът на едно погребално бюро и привлекателна картинка, на която бяха изобразени хилядократно увеличени бледи спирохети, бойки гонококи и пръчиците на Кох. Очарователно кътче за венчавки.

В ъгъла имаше мръсна като партенка изкуствена палма в зелено сандъче. Това беше дан на времето. Тъй да се каже, озеленяване на цеха. За подобни неща вечерният вестник пише с едва прикрит възторг: „Сухуми в Москва. Гражданските отделения се премениха.“

Служителят разгледа документите на младата двойка и неочаквано ѝ ги върна.

— Не можем да ви регистрираме.

— Как така да не можете? — разтревожи се докторът.

— Не може, защото паспортът на вашата гражданка е издаден в Одеса. А ние записваме само с московски паспорти.

— И какво да направя?

— Не знам, гражданино. По паспорти от други градове не регистрираме.

— Значи не мога да се влюбя в момиче от друг град?

— Не ми викайте, моля. Ако всички се разкрещят...

— Не ви викам, но така излиза, че имам право да се ожения само за московчанка. Как може да се иска такова нещо, щом става дума за любов?

— Ние не се занимаваме с любовта, гражданино, а регистрираме бракове.

— Но какво ви влиза в работата кого съм харесал? Да не сте регулировчик на семейното щастие? Или направлявате движенията на душата?

— По-кратко по въпросите на регулирането на движението, гражданино.

— Тъпчете цветята на любовта! — изкрещя докторът.

— Я не хулиганствайте!

— Аз пък ви казвам, че ги тъпчете!

— Я не нарушавайте реда!

— Аз ли го нарушавам? Излиза, че любовта вече не е велико чувство, а просто нарушение на реда? Добре. Да си тръгваме, Люся.

Като се озова на улицата, проваленият кандидат-съпруг дълго не можа да се успокои.

— Абе това хора ли са? Това човек ли е? Същинска Баба Яга с дървения крак. Какво да правим сега?

Беше толкова развълнуван, че на девойката ѝ домъчня.

— Знаеш ли какво — каза тя, — ти ме обичаш и аз те обичам. И ти не си лицемер, и аз не съм. Ще си живеем така.

И наистина, ако се замислиш, с любимия и колибата е рай.

Заживяха „така“.

Но с любимия, другари, и раят в колиба е възможен само в случай че любимата му е регистрирана в тази колиба и управителят на колибата я е вписал в домовата книга. В противен случай вариантите са твърде мрачни.

А любимата не я записаха, защото нямаше московски паспорт. А московски паспорт можеше да получи само като съпруга на доктора. Но тя не му беше жена. А гражданското можеше да я признае за съпруга само след показване на московски паспорт. Но не ѝ даваха московски паспорт, защото не беше се разписала в гражданското. Но в Москва не може да се живее без жителство. А...

По тези причини раят в колибата още на следващия ден се превърна в ад. Люся плачеше и се стряскаше от всяко чукане по вратата — току-виж косматите портиери нахълтат и я изхвърлят от колибата. Докторът вече не ходеше в амбулаторията си. „Най-добрият приятел“ на Ото Юлиевич Шмит представляваше жалко зрелище. Беше небръснат. Очите му светеха като на псе. Къде сте, топла черноморска нощ, огромна луна и първо щастие?

Най-накрая той взе Люся за ръка и я заведе в милицията.

— Ето — посочи с пръст жена си.

— Какво ето? — попита деловодителят и намести плъстената фуражка на главата си.

— Любимото същество.

— Е, и какво?

— Обожавам това същество и моля да го регистрирате на моята жилищна площ.

Последва тягостна сцена. Тя с нищо не промени онова, което вече знаем.

— Какви доказателства още са ви нужни? — горещеше се докторът. — Много я обичам. Честна дума, не мога да живея без нея. Ако искате, мога и да я целуна.

Двамата млади, угоднически втречени в деловодителя, се целунаха с треперещи устни. В милицията се възцари тишина. Чиновникът свенливо се обърна и рече:

— Ами ако бракът ви е фиктивен? Може би тази гражданка просто желае да се установи в Москва.

— А не може ли и да не е фиктивен? — проплака „щастливият“ съпруг. — Не помислихте ли за това? Вие налагате глоби и за едно строщено стъкло, а аз кого да глобя за разбития си живот?

С една дума, докторът избра високия тон и не го остави, докато не се изясни, че щастието все пак е възможно, че има изход. Достатъчно е да отидеш до местожителството на любимата, чак до Одеса, само на някакви си четиристотин и дванайсет километра, и всичко ще се оправи. С московския паспорт гражданското в Одеса ще регистрира поривите на доктора и престъпната любов най-после ще бъде узаконена.

Какво пък, любовта винаги иска жертви. Налагаше се да се жертват — да вземат заем за билетите и да измолят допълнителен отпуск, за да решат семейните си проблеми.

Но докторът още не знаеше най-страшното — не знаеше, че Баба Яга не е само в гражданското, че го причаква и на гарата.

Тук ще пропуснем шестнайсетте страници драматично описание за това, как младите съпрузи закъсняха за влака. Всъщност какво ли толкова има за описване. Всички знаят, че в Москва няма нищо по-лесно от това да закъснееш за някъде.

Като настани своята печална Люся върху куфара, докторът изтича да презавери билетите. Тази авантюра обаче се оказа неосъществима. НКПС ревностно защитаваше интересите на железниците и беше забранило презаверките.

— И какво ще стане сега? — възкликна докторът.

— Билетите ви изгоряха — го информира Баба Яга. — Такова е нареждането. Щом сте закъснели за влака, значи са изгорели.

— Че ние да не сме закъснели нарочно?

— Кой ви знае? Дали е нарочно или не, това нас не ни засяга.

— Ама нали, откакто съществуват железниците, винаги са ги презаверявали?

— Правилата се промениха, гражданино.

— И освен това нямам никакви пари. Сега просто не мога да замина.

Баба Яга тактично си замълча.

И човекът, който така злостно пречеше на спокойната работа на почтените учреждения, се помъкна залитайки обратно и като седна до своята Люся, потъна в мрачни размишления. Мислено се връщаше към миналите си постъпки.

„Ох, какво зло съм извършил? Е, заминах в отпуска, срещнах едно хубаво момиче, влюбих се с цялата си душа, поисках да се оженя. Но не става и не става. Наредбите не позволяват.“

Ако се създават правила, които само усложняват живота на съветските хора, безсмислени правила, които изглеждат нужни и важни само на бюрото на бюрократа, за мастилницата, а не за живите хора, няма съмнение, че те са създадени от някоя Баба Яга, от човек, който си представя живота само в едно измерение и не познава нито дълбочината, нито обема му.

Ако някой зад учрежденската бариера спазва някое глупаво, вредно правило и знае, че е така, но се оправдава с това, че е малък човек и от него нищо не зависи, значи и той е Баба Яга. У нас няма и не може да има малки хора. Ако вижда, че правилото създава неудобства и огорчения, той е длъжен пръв да постави въпроса за отмяната, преразглеждането, подобрието на това правило.

Ами докторът? Къде се дяна милият честен доктор? Кой знае! Сигурно тича с разни справки при Баба Яга, за да оформи закучилата се сватба. А може и да не тича вече, да се е уморил и да е зарязал всичко. Любовта също си има край. А може би и вярната Люся е избягала с някой закупчик в Сизран или Актюбинск, където е по-лесно да склучиш брак.

Във всеки случай докторът е сгрешил още в началото.

Преди да прошепне на любимата „Обичам те“, е трябвало решително и сухо да каже: „Покажете си документите, гражданко.“

1934 година

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.